

НАПРЯМ 7. МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Краснопьоров Петро Вікторович

старший викладач кафедри авіаційного транспорту,

Інститут цивільної авіації;

аспірант кафедри економіки та права,

Приватний заклад вищої освіти Харківський гуманітарний

університет «Народна українська академія»

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-392-0-32>

ЗАХОДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У КИТАЇ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ТА УПОВІЛЬНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Заохочення іноземних інвестицій є водночас дуже привабливим інструментом розвитком та модернізації економіки, але несе в собі деякі загрози для національної економіки. Наведемо перелік основних переваг та недоліків залучення іноземних інвестицій:

ПЕРЕВАГИ:	НЕДОЛІКИ:
<ul style="list-style-type: none">– отримання нових технологій;– полегшення і розширення НДДКР;– швидкий розвиток виробництва;– збільшення кваліфікованих кадрів;– розвиток сфери послуг;– створення додаткових робочих місць;– поповнення держбюджету;– отримання іноземного досвіду господарювання.	<ul style="list-style-type: none">– вивіз сировини;– конкуренція з місцевим виробництвом;– вивіз прибутку з країни;– іноземне втручання в банківські справи;– захват іноземним капіталом основних сфер економіки, однобічний її розвиток;– втрата контролю над частиною національного ринку для національних виробників;– часткова втрата політичної свободи.

Китай, протягом останніх десятиліть, був одним зі світових лідерів із залучення іноземних інвестицій.

Для створення сприятливого клімату для залучення ПІІ в Китаї було здійснено низку заходів, таких як:

- активна національна інвестиційна політика;
- підтримка високого рівня стабільності в соціально-економічній та політичній сферах життя;

постійне вдосконалення та лібералізація юридичної бази, спрямованої на створення сприятливого інвестиційного клімату для іноземних держав;

- створення адміністративно-економічних районів, де функціонують пільгові режими, які спрямовані спеціально для стимулювання притоку іноземних інвестицій [1].

Наведемо статистику:

Таблиця 1

**Провідні економіки світу за надходженням
прямих іноземних інвестицій у 2022 р. (у млрд дол. США)**

<i>Країна</i>	<i>Прямі іноземні інвестиції (млрд дол.)</i>
США	285
Китай	189
Сінгапур	141
Гонконг	118
Бразилія	86
Австралія	62
Канада	53
Індія	49
Швеція	46
Франція	36

Джерело: [2]

Як можна побачити з наведеної статистики – протягом останніх двох років (2022–23) спостерігається стрімке падіння обсягів іноземних інвестицій у КНР. Особливо суттєве падіння спостерігалось у 2023 р.

Обсяг іноземних інвестицій у Китаї впав до найнижчого рівня за 25 років у другому кварталі 2023 р., посилюючи занепокоєння

щодо того, наскільки геополітична напруженість і уповільнення відновлення економіки можуть зашкодити впевненості бізнесу.

Таблиця 2

Тренди прямих іноземних інвестицій(ПІІ) у Китаї

<i>Рік</i>	<i>Обсяг ПІІ (млрд дол.)</i>	<i>Відсоток від ВВП Китаю</i>
1980	0,06	0,02 %
1990	3,49	0,88 %
2000	42,10	3,48 %
2010	243,70	4,0 %
2015	242,49	2,19 %
2018	235,37	1,69 %
2020	253,10	1,72 %
2021	344,07	1,93 %
2022	180,17	1,0 %
2023	33,0	—

Джерело: [3]

Як пише Bloomberg, показник прямих іноземних інвестицій у Китаї – впав до \$4,9 млрд у квітні-червні 2023 р, що на 87 % менше, ніж за аналогічний період 2022 р., і є найменшим показником за будь-який квартал, починаючи з 1998 р.

Привабливість Китаю для іноземних компаній як місце для інвестування останніми роками була підірвана. Мита США під час торгової війни призвели до зростання витрат, пандемія обмежила доступ до країни майже на три роки, а зростання геополітичної напруженості змусило компанії переглянути свої ризики.

Повільне відновлення економіки у 2022 р. ще більше послабило довіру серед закордонних компаній, прибутки яких впали двозначними темпами на тлі низького споживчого попиту в країні. Крім того, китайські компанії в автомобільній промисловості стають все більш конкурентоспроможними та скорочують продажі та прибутки іноземних фірм. Закордонні автовиробники були одними з найбільших інвесторів у Китаї.

Крім того, деякі закордонні компанії стурбовані посиленням контролю з боку китайської влади [4].

Уряд Китаю у другому півріччі 2023 р. посилив державну підтримку національної економіки й активніше стимулюватиме внутрішній попит, щоб прискорити економічне зростання й досягнути запланованих соціально-економічних показників.

Китай посилив коригування економічної політики, зосереджуючись на розширенні внутрішнього попиту, зміцненні довіри та запобіганні ризикам.

Зокрема, планується вжити заходів стимулювання споживання громадянами основних товарів, включаючи автомобілі, електронні вироби та предмети домашнього вжитку, а також заохочення витрат на такі послуги, як спорт, дозвілля та культурні й туристичні послуги.

Щоб подолати труднощі, з якими стикається економіка Китаю, уряд країни в другому півріччі 2023 р. дотримувався проактивної фінансової і збалансованої монетарної політики та, зокрема, зменшив частину податків і зборів й утримував обмінний курс юаня від різких коливань.

Потужну державну підтримку влада обіцяє сектору науково-технологічних інновацій, реальному сектору економіки та мікро-, малим і середнім підприємствам. Підвищену увагу буде приділено й розвитку стратегічних галузей, штучного інтелекту та поглибленню інтеграції цифрової економіки з передовим виробництвом і сучасними послугами.

Державні інвестиції продовжуватимуть відігравати роль рушійної сили загальних капіталовкладень у розвиток економіки, а з метою залучення приватних інвесторів буде розроблено і впроваджено більше стратегій та окремих заходів стимулювання [5].

Щоб запобігти подальшим втратам іноземних компаній, Китай повинен вирішити ключові питання:

1. Він має спробувати відновити відносини із США. Це впливає не тільки на інвестиції американських компаній у Китай, а й на більшість його союзних країн (таких як Велика Британія та Японія).

2. Поліпшення бізнес-середовища, у тому числі усунення бюрократії, а не її інтенсифікація, є обов'язковою умовою, при цьому ключовою умовою є прислуховування до глобальних проблем, а не лише внутрішніх. До них відносяться проблеми клімату, політика Covid, збої в ланцюжках поставок та інших областей.

3. Крім того, Китай має стати більш відкритим з іншими країнами щодо вирішення ключових проблем, пов'язаних з безпекою.

Багатий досвід Китаю у залученні іноземних інвестицій, та досвід державного регулювання іноземних інвестицій урядом Китаю – може бути корисним як для України, так і для багатьох інших країн світу.

Література:

1. Ерфан С. А., Посипанко О. А. Китай як центр тяжіння прямих іноземних інвестицій. *Економіка і суспільство*. 2017. № 12. С. 37–43.
2. Leading economies for foreign direct investment inflows in 2022, by country. Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/964016/leading-economies-fdi-inflows-country/>
3. China Foreign Direct Investment 1960–2024. Macrotrends. URL: <https://www.macrotrends.net/global-metrics/countries/CHN/china/foreign-direct-investment>
4. Приплив іноземних інвестицій до Китаю рекордно. Фінансовий клуб. URL: <https://finclub.net/ua/news/pripliv-inozemnikh-investitsij-do-kitayu-rekordno-skorotivsy.html>
5. Китай посилює держпідтримку економіки. *Фінансовий клуб*. 2023. URL: <https://finclub.net/ua/news/kytai-posyliuie-derzhpidtrymku-ekonomiky.html>